

Pyhäkön Lamppu

Helgedomens Lampa

*"Eikä Jumalan lamppu
ollut vielä sammunut" 1. Sam 3:3*

Suomen Luther-säätiön tiedotuslehti 6/2013

LÄHELLE JA KAUAS

✍ JUHANA POHJOLA

”**A**jattele globaalisti, toimi paikallisesti!” Tämä laajalti käytössä oleva iskulause sopii myös jouluevankeliumiin, joka on samanaikaisesti sekä laajakulmaotos että lähikuva. Evankelistan näyttämä on verolle pantava kaikki maailma ja pieni Betlehem. Ilosanoma koskee kaikkia kansoja, mutta sen ensiksi kuulee vain muutama paimen. Suuri joukko taivaallista sotaväkeä on liikkeellä, mutta huomio on yhdessä perheessä. Herran kirkkaus täyttää taivaat, mutta Vapahtaja löytyy maan päältä kapaloihin käärittyinä. Tämä lähelle ja kauas-näkökulma onkin hallinnut kristillisen kirkon elämää alusta asti. Alkaen Jerusalemissa se on kulkenut maan ääriin asti. Näin tulee olla myös Lähetysshiippakunnassa. Mitä se tarkoittaa?

Ensinnäkin se koskee aikaa. Pelastuksen sanoma on aina tätä hetkeä varten. Tänä päivänä Vapahtaja on kohdattavissa. Se koskee myös työtämme. Vaikka Jumalan myllyt jauhavat hitaasti, emme voi seisoa jauhot suussa. Kristittyinä kuljemme aamurukouksesta iltahartauteen. Vaellamme sunnuntaista sunnuntaihin. Kristittyinä emme lausu vain ajattomia totuuksia vaan tunnustamme uskomme tässä yhteiskuntatilanteessa, arvoilmapiiirissä ja kirkollisessa elämässä.

On myös asioita, jotka eivät voi odottaa. Siksi Lähetysshiippakunnassa on vastattava, mihin messuun seuraavana pyhänä menemme, missä seurakunnassa lapsemme voivat nyt kasvaa ja missä pappimme nyt vihi-tään. Tämän tiedostaen meidän tulisi myös koko ajan kysyä, miten työmme rakentuu sadan vuoden jännteellä. Miten työssämme huomioimme sen, että seuraava sukupolvi kykenee ottamaan vastuun? Kestävätkö ratkaisumme ajan pitkässä juoksussa? Ja ennen

kaikkea, teemmekö koko ajan työtämme iankaikkisuusperspektiivistä käsin.

Toiseksi se koskee paikkaa. Meidät on lähetetty hiippakuntana koko Suomeen. Seurakuntamme levittäytyvät lähinnä kaupunkialueille. Työnäkymme edelleen on, että meillä olisi kaikille halukkaille tarjota kohtuullisen ajomatkan päässä mahdollisuus seurakuntayhteyteen. Tähän tehtävään meidät on lähetetty ja siinä uskollisuutemme punnitaan.

Vaikka huomiomme on näin omassa ”Leipähuoneessamme”, emme saa kadottaa kristillisen kirkon ja lähetyksen maailmanlaajaa näköalaa. Mekin saamme osaltamme olla osa ilosanoman kuuluttajien ketjua kaikille kansoille. Varsinkin kun sen, mikä ennen oli kaukana, on tullut nyt meille globalisaation myötä lähelle. Eri kielet ja kansallisuudet ovat jo luonamme ja seurakunnissamme.

Kolmanneksi se koskee ihmisiä. Kenen luokse Lähetysshiippakunta on lähetetty? Helposti huomiomme kiinnittyy kasvuun ja suurten joukkojen tavoittamiseen. Massoja on vaikea kohdata, mutta entä sitä yhtä tuttua, joka on sinun lähelläsi! Vaikka haluammekin kasvaa, meidät on lähetetty, ei nimettömien joukkojen vaan yhden ihmisen luo.

Vaikka evankeliumi kuuluu kaikille, me saamme olla sitä jakamassa yhdelle ihmiselle kerrallaan. Ilosanoma tulee aina lähelle – sinulle. Jos kykenemme vastaanottamaan rakkaudessa ja totuudessa yhden henkilön, silloin seurakuntina olemme oikealla tiellä. Jumalan matematiikassa vain pieni voi tulla suureksi ja suuren täytyy opetella olemaan pieni.

Neljänneksi se koskee antamista. Olisihan se helppoa, jos taloutemme hoituisi Augustuksen kaltaisella mah-

tiverokäskyllä tai joidenkin suurlahjoittajien vuotuisilla tilisiirroilla. Mutta harvoin taloudenhoidossa paljosta saa aikaan suurta. Mutta yhden Jumalan rikkaaksi tekemän sydämen kautta syntyy pienten lahjoitusten puro, joka yhdessä samankaltaisten purojen kanssa saa aikaan suuren siunauksen virran.

Jouluyönä majesteetti, joka oli etäällä, tuli vierelle. Hän, joka täytti taivaat, tuli kehdon kokoiseksi. Suurin tuli pienimmäksi. Rikkain tuli köyhimmäksi, Jumala ihmiseksi. Ja juuri hänen pienuutensa kautta meille pienille avautuvat taivaan suuruudet, hänen köyhyydestään meille köyhille Jumalan rikkauudet, hänen ihmisyytensä kautta meille ihmislapsille yhteys Jumalaan.

Siksi tänäkään jouluna kukaan ei ole niin kaukana, etteikö Herra Jeesus tulisi lähelle! Eikä kukaan ole niin lähellä, etteikö Herra Jeesus tulisi vielä lähemmäksi! Eikä kukaan ole niin yksin, toivoton ja langennut, etteikö hän saisi omistaa suurinta ilonsanomaa: Sinulle on tänä päivänä syntynyt Vapahtaja!

SEURAKUNTIA PALVELEMASSA

✍️ JANI-MATTI YLILEHTO 📷 JANI-MATTI YLILEHTO JA SANNI NURMI

Kokousväkeä oli saapunut paikalle ympäri Suomea.

Lahdessa kokoontui 9.11. Lähetyshiippakunnan ensimmäinen hiippakuntakokous. Edustajat ympäri Suomen olivat saapuneet paikalle hoitamaan seurakuntien asioita. Hallintotyöryhmä, taloustyöryhmä, sisälähetys, ulkolähetys, konsistori ja muut termit vilisivät keskustelun lomassa. Tämän keskellä Juhana Pohjola puki sanoiksi kokouksen perustehtävän.

– Olemme täällä toteuttamassa sitä lähetystehtävää, johon meidät lähetettiin edellisestä Lahden kokouksesta. Silloin olimme perustamassa lähetyshiippakuntaa.

Hiippakuntakokouksen asialistalla oli kaksi seurakuntaelämän kannalta erityisen merkittävää kohtaa. Ensimmäinen näistä oli seurakuntien mallisääntöjen hyväksyminen. Hiippakunnan perustaminen sai aikaan muutostarpeita seurakuntien sääntöihin. Kokous hyväksyi uudet mallisäännöt joiden mukaan seurakunnat

saavat luoda omat uudet ja ajanmukaiset sääntönsä.

– Säännöt seurakuntiin johtuvat siitä, että olemme vielä täällä maailmassa. Tuntemme sen viheliäisyyden myös itessämme. Siksi tarvitsemme yhteisiä pelisääntöjä, Risto-piispa kertoi kokousväelle.

Toisena päätösasiana käsiteltiin hiippakunnan budjettia. Rakenteet ovat pienet mutta niiden yhteiset hyödyt ovat todelliset. Samoin kulut ovat todelliset. Kokouksessa todettiin, että seurakuntien kulut eivät juurikaan nouse hiippakunnan budjetin vuoksi. Yhteiset kulut ovat olleet totta suurlta osin jo Luther-säätiön kautta. Kokous totesi, että nyt tärkeää on löytää halu ja keinot kulujen kattamiseen.

Päätösasioiden lisäksi käytiin innokasta keskustelua lähetyksestä. Piispan suusta kuului myös pohdiskelua omasta ulkolähetyksestä.

– Se vaatii kuitenkin rahoja joita meillä ei ainakaan vielä ole. Siksi

meidän on rakennettava omien seurakuntiemme työtä. Samalla voimme olla tukemassa muiden tekemää työtä.

Pitkän päivän jälkeen kokousväki hajaantui takaisin ympäri Suomea. Siellä työ tapahtuu: seurakunnissa. Risto-piispa lähetti lämpimän kiitoksen myös kokousväen koteihin.

– He ovat päästäneet teidät tänne, pois kotoa pitkäksi päiväksi. Kiitos kuuluu siis myös heille.

Kokouksen yhteydessä Risto-piispalle ojennettiin pieni muistaminen.

– Tämä on paras kuva Jumalasta. Ristillä hän on pelastanut meidät, Risto kommentoi lahjaansa.

Korjaus lehteen 5/2013

Pyhähön lampun takasivun haastattelu "Nuori perhe nuorena seurakunnassa vanhan kristillisyyden mailla" oli edellisessä numerossa merkitty Anssi Simojoen nimiin. Haastattelun kirjoittaja on Marja Simojoki. Pahoittelemme virhetä ja aiheuttamaamme sekaannusta!

Toimitus

Sisällys 6/2013

- 2 Pääkirjoitus
- 3 Uutisia
- 4 Maailman suurimman visionäärin jäljillä
- 6 Neitsyt Maria – veljemme äiti
- 8 Sinun puolestasi annettu ja vuodatettu – syntiesi anteeksiantamiseksi
- 9 Entä jos joku jää pois seurakunnasta?
- 10 Missouri-synodi

- 11 Kirja-arvostelu: Valtakunta etsii taistelijoita – Paavali Tarsolainen
 - 12 Ekumenik och nattvardsgemenskap
 - 13 Inkarnation
 - 14 Pelkotiloja
 - 15 Hartaus
 - 16 Pessot tahtovat uskon ilmenevän arjen keskellä
- Kannen kuva: Juan Ribalta: Paimenet palvovat Jeesus-lastia

MAAILMAN SUURIMMAN VISIONÄÄRIN JÄLJILLÄ

✍️ MARJAANA ANTILA

Kirsi ja Juha Kemppainen etsivät, löysivät ja haluavat nyt jakaa löytämänsä.

Ilman rukoilevia isovanhempien Kirsi ja Juha Kemppainen tuskin olisivat tässä - kertomassa siitä, millainen on ollut heidän tiensä Espoon jumalanpalvelusyhteisön isännäksi ja kahvitusvastaavaksi.

Juha on syntyisin Oulusta ja hänen isänsä perheen tausta on vanhoillislestadiolaisuudessa.

– Isoäitini oli harras kristitty. Hän oli hiljainen ja nöyrä luonteeltaan, mutta uskon, että hänellä oli lähtemätön vaikutus moniin meihin lapsenlapsiinsa, joita olikin seitsemänkymmentä, Juha kertoo.

Äidin perheen tausta puolestaan oli kommunistinen, joten uskonasiat aiheuttivat perheessä ristiriitoja.

Juhalle tuli kuitenkin nuoruudessa vastustamaton halu etsiä Jumalaa ja lukea Raamattua.

– Hiivin yöllä hiljaa kirjahyllylle hakemaan salaa Raamatun ja luin sitä omassa huoneessani peiton alla taskulampun valossa. Sittenhän minusta tulikin varsin innokas kristitty, joka päivysti Peräseinäjoen grillillä ja kertoi uskota kaikille, jotka uskalsivat siihen tulla, Juha muistelee naurahtaen.

Mikkelissä syntynyt, mutta Seinäjoella koulunsa käynyt Kirsi tuli uskoon 17-vuotiaana.

– Hengellisen elämän alku oli haparoivaa ja kasvu hidastui, koska kokemuksellisuus hengellisyydessä oli korostunutta ja Jumalan

sanan lukeminen ja ymmärtäminen vähäistä, hän kertoo.

Etelä-Pohjanmaalla Peräseinäjoella Kirsi ja Juha myös tapasivat nuortenillassa.

– Asuin silloin Ilmajoella ja kaverini kysyi minua nuortenilta kaikista paikoista juuri Peräseinäjoelle! Tapasimme Juhan kanssa siellä ja ihastuin ikihyviksi jo ekana iltana, Kirsi kertoo.

– Minulla kesti vielä vuoden, ennen kuin ymmärsin. Naimisiin menimme vuonna 1983, Juha jatkaa.

Yhteinen elämä alkoi Vaasassa, mistä kristittyjen yhteys löytyi yhteiskristillisestä opiskelijapiiristä.

– Mutta jo silloin olisimme tarvinneet syvällisempää opetusta, Kirsi sanoo.

AKTIIVISTA ETSINTÄÄ

Vaasan lakeudet vaihtuivat pääkaupunkiseudun piireihin 90-luvun alkupuolella. Tuolloin perheessä oli kaksi alle kouluikäistä lasta.

Espoossa perhe ei löytänyt seurakuntayhteyttä. 2000-luvun loppupuolella tämä alkoi vaivata Kirsiiä niin paljon, että hän aloitti määrätietoisen etsimisen. Juha teki matkatyötä ja oli viikot poissa, mutta Kirsin arki oli kotona eivätkä satunnaiset lähetyspiirit riittäneet hänelle.

Pariskunta tutki aktiivisesti eri seurakuntia ja haastatteli niiden pappeja. Mukana oli joitakin karismaattisia seurakuntia ja Kirsiiin ne olisivat ilmapii-

riltään vedonneetkin.

Vastuun päätöksestä Kirsi jätti kuitenkin Juhalle, joka ei karismaattisista seurakunnista syttynyt. Useiden vuosien etsintä alkoi jo uuvuttaa, kunnes internetistä löytyi Luther-säätiön sivut.

– Olihan meillä ennakokuluvoja. Kuvan perusteella Pohjolan Juhana näytti sporttiselta ja innokkaalta pastorilta. Mietimme, että kuinkahan farisealaisia nämä ovat ja menimme Annankadulle messuun tosi arkoina, Juha muistelee.

Kirkkosalin ovella vastassa olikin vanha tuttu.

– Pitkä mies pappiskavussa katsoi minua ja kysyi, että ootko sinä Kempvaisen Juha, ja minä siihen vastasin, että ootko itse Kekäle Jari, vanha tuttu Vaasan opiskelijapiireistä, Juha jatkaa.

Jo ensimmäisellä messukerralla Kempvaisista tuntui, että he olivat tulleet oikeaan paikkaan.

– Kaikki messussa rakentaa ihmistä niin paljon. Minulle musiikki-ihmisenä virret eivät olleet aiemmin avautuneet, mutta nyt niistä on tullut hyvin puhuttelevia, Kirsi sanoo.

Molemmat arvostavat saamaansa opetusta ja pitävät sitä ensiarvoisen tärkeänä myös jatkossa. Oppi ja Raamatun selitys ovat sellaista ruisleipää, jota he itse olivat kaivanneet ja josta he haluavat pitää kiinni nyt, kun ovat sen löytäneet.

– Olen Gideon-toiminnassa sekä Espoon kris-

tillisen koulun vanhempainverkostossa ja koen, että jaksakseni näissä yhteiskristillisissä toiminnoissa minulla täytyy olla oma pohja kunnossa, Kirsi sanoo.

MAALLISTUVA MAA

Omat juurettomuuden kokemukset, niin hengellisessä kuin maallisessa elämässäkin, ovat herkistäneet Kempvaiset ymmärtämään, miten tärkeitä kristillisillä juurilla pysyminen on niin seurakunnalle kuin yhteiskunnallekin.

Kirsi työskentelee Helsingin kaupungilla vanhusten päivätoiminnassa lähihoitajana.

– Isovanhemmat päivahoitivat minua, kun olin pieni ja vanhempani olivat töissä. Se rakkaus ja kiintymys, jota heiltä sain, teki minuun suuren vaikutuksen. Maksan työlläni takaisin tätä velkaa eikä se ole mitään pakkoa, vaan koen sen kiittolisuutena, Kirsi kertoo.

Hän näkee työssään selvästi yhteiskunnan muutoksen kohti jälkikristillisyyttä: asiakaskuntaan tulee yhä enemmän muiden uskontojen kuin kristinuskon edustajia.

– Siinä sitten mietitään, voidaanko yhteisissä juhlissa laulaa suvivirttä tai kristillisiä joululauluja, vaikka meillä itsellä on kristillispohjainen perinne. Lopulta päädytään siihen, että toiminnan täytyy olla neutraalia eli kaikille sopivaa.

Sama kehitys näkyy Gideon-sisarten työssä, missä

Kirsi ja Juha työn touhussa kirjapöytää pystyttämässä.

Kirsi on mukana hallituksessa jakelukoordinaattorina sosiaali- ja terveysalalla.

– Gideoneilta on jo suljettu sosiaali- ja terveysalan oppilaitoksia niin, ettei niihin päästä jakamaan opiskelijoille lahjaksi Uusia testamentteja opettajakunnan vastustuksen vuoksi. Tuntuu, että kaikki ei-kristillinen lisääntyy, kun taas mitään kristillistä sisältöä ei saa olla.

SUUREN VISION PERÄSSÄ

Nykyisellään liikkeenjohdon konsulttina työskentelevä Juha on nähnyt, ettei kristityllä yrittäjällä ole aina helppoa.

– Se on kova maailma, jossa pitää olla rukouksen ja Sanan ystävä, jotta pysyy kaidalla tiellä. Kristittyä liikemiesä koetellaan joka päivä.

Juha kertoo huomanneensa, että mammonan palvonta ja itsekkyyks ovat viime aikoina lisääntyneet liikemaailmassa.

– Helposti käy niin, ettei

millään muulla ole merkitystä. Ihmisiä aletaan arvottaa – menestynyt ihminen on arvokas, mutta syrjäytynyt arvoton.

Toisaalta kristitty liikemies ei pääse pakoon liike-elämän lainalaisuuksia.

– Liikemiehet ovat aina joutuneet rukoilemaan paljon, sillä kaikilla on sama huoli: kuinka pystyä pitämään kiinni työpaikoista. He kantavat sisimmässään vastuuta työntekijöistä, mutta silti joutuvat tekemään välillä ikäviäkin päätöksiä, jos hommat eivät mene putkeen.

– Itsessään kristillisyyks ja liike-elämä eivät ole ristiriidassa, vaan sillä on merkitystä, mitä teet. Ja näinhän on kaikilla aloilla – täytyy tutkailla itseään, tekekö Raamatun valossa oikein.

Löytyy kristillisyydestä ja liike-elämästä yllättäviäkin yhteneväisyyksiäkin. Juha huomauttaa, että liikemaailmaan on omittu paljon kristillisiä termejä, puhutaan missioista ja visioista.

– Maailman suurin visionääri oli kyllä Jeesus Kristus. Hän katsoi tumpeiloita kalastajia tosissaan ja käski heidän mennä kaikkien maailmaan sekä tehdä kaikista kansoista hänen opetuslapsiaan. Mieti sitä tilannetta! Ja sitten ne pojat lähtivät, Juha naurahtaa.

Pariskunta itse kokee, että he voisivat olla omalta osaltaan toteuttamassa tätä käskyä myös ulkolähteyksien kannalta. Joitakin vuosia sitten he osallistuivat minilähetyskurssille, mutta silloin ei vielä ollut aika lähteä.

Viisikymppisellä pariskunnalla on takanaan jo seitsemän yhteistä kotia, eivätkä juuret ole ehtineet tunkeutua mihinkään pysyvästi.

– En koe, että olisimme kiintyneet mihinkään niin, että pitäisi jäädä. Voimme lähteä, jos kutsu käy, Kirsi sanoo.

INNOKASTA RAKENTAMISTA

Tällä hetkellä oma paik-

ka on kuitenkin Espoon jumalanpalvelusyhteisössä, missä he saavat olla omalta osaltaan toteuttamassa lähetyskäskyä.

– Parin kuukauden aikana Espoon messuissa on ollut 50-70 henkilöä ja joka kerta paikalla on ollut joitain uusia, Juha kertoo.

– Tottahan se on, että vaikka messu on itselle tärkeä keidashetki, niin näemme siinä myös vahvasti lähetystehtävän. Olemme itse saaneet lahjaksi ja haluamme jakaa tätä saamaamme lahjaa eteenpäin, Kirsi vahvistaa.

Omat vastualueet löytyivät molemmille helposti, ja Kemppaiset kiittelevät muitakin aktiivisia siitä, ettei toimeen tarttumisessa pidetä liian korkeaa kynnystä.

– Uuden aloittamisessa hauskaa on sekin, että monet ihmiset ovat löytäneet itselleen uusia palvelutehtäviä, joita eivät olleet ennen kokeilleetkaan.

NEITSYT MARIA – VELJEMME ÄITI

ANSI SIMOJOKI

Moni protestantti on halunnut osoittaa raamatullisuutensa vastustamalla Neitsyt Marian kunnioittamista ja rakkaana pitämistä. Moni luterilainenkin hämmästelee tohtori Martti Lutherin, Tunnustuskirjojen ja puhdasoppisen Olaus Swebiliuksen katekismuksen opetusta Marian ainaisesta neitsyydestä (*semper virgo*): ”Mutta hänhän oli naimisissa Joosefin kanssa ja oli saanut lapsia tämän kanssa!”

JEESUKSEN VELJET

Kreikkalaisortodoksit, koptit, etiopialaiset ja Rooma ovat pitäneet kiinni Jeesuksen äidin neitsyydestä ontuvilla selityksillä. Niiden mukaan Joosef ja Maria eivät koskaan olisikaan olleet oikea aviopari, eivätkä Uuden testamentin mainitsemat Jeesuksen neljä veljeä Jaakob, Joosef, Juuda ja Simon olisikaan syntyneet heidän avioyhteydestään vaan olisivat serkkuina tai lapsina saaneet ”veljen” nimen Joosefin mahdollisesta aikaisemmasta avioliitosta.

Matteuksen evankeliumi kertoo selvästi, että Joosef ja Maria olivat oikea aviopari: *Herättyään unesta Joosef teki, niin kuin Herran enkeli oli käskennyt hänen tehdä ja otti vaimonsa tykönsä eikä yhtynyt häneen, ennen kuin hän oli synnyttänyt pojan.* (Matt. 1:24-25) Muunlaiset selitykset ovat turhaa spekulatiota, jota Raamatun teksti ei tue. Sellaiset ovat vähintään hyödyttömiä ja

enimmäkseen vahingollisiaakin. Matteuksen käyttämä sana ”vaimo” (γυνή) liittyy kreikassa avioliittoon joko morsiamen, sivuvaimon tai aviovaimon nimityksenä. Se ei ollut modernilla tavalla naisen yleinen lajिनimitys vastakohtana miehelle ilman suhdetta avio- ja perhe-elämään. Sana viittaa feminiiniin joko tyttöön, tytäreeseen, neitseeseen taikka vaimoon.

JUMALANSYNNYTTÄJÄ

Moni Neitsyt Mariaa vie-rova raamatullinen protestantti on kuitenkin lukenut huolimattomasti Raamatunsa. Luukkaan evankeliumi on tallettanut enkelin tervehdyksen Marialle: *Terve armoitettu! Herra olkoon sinun kanssasi! ... sinä olet saanut armon Jumalan edessä ... Pyhä Henki tulee sinun päällesi, ja Korkeimman voima*

varjoaa sinut; sen tähden myös se pyhä, mikä syntyy, pitää kutsuttaman Jumalan Pojaksi. (Luuk. 1:28.30.35)

Pyhä Henki tuns Mari-an erityisaseman vielä, kun se oli ihmisiltä piilossa. Elisabet, Johannes Kastajan äiti, täytettiin Pyhälä Hengellä, joka puhkesi äänekkäästi profetoimaan: *Siunattu sinä vaimojen joukossa, ja siunattu sinun kohtusi hedelmä! Ja kuinka minulle tapahtuu tämä, että minun Herrani äiti tulee minun tyköni?* (Luuk. 1:42-43)

Pyhä Henki avasi myös Marian suun kiitoslauluun, jota kutsutaan nimellä ”Magnificat.” (Luuk. 1:45-55) Poimin siitä muistettavan jakeen: ”Katso, tästedes kaikki sukupolvet ylistävät minua autuaaksi” (Luuk. 1:48). Maria on siis Herran äitinä erityis-asemassa koko maailmassa

nykyisen lopun ajan päätökseen asti.

Tämän raamatullisen erityisaseman Efeson ensimmäinen ja samalla kolmas ekumeeninen konsiili kanonisoi v. 431 vahvistamalla Neitsyt Marian arvonimeksi ”Jumalansynnyttäjä” (θεοτοκος).

Konstantinopolin patriarkka Nestorios (386-450) oli ajanut nimitystä ”Kristuksen synnyttäjä” (χριστοτοκος), jotta poistuisi pahennus siitä salaisuudesta, että Maria olisi synnyttänyt myös Kristuksen hänen iankaikkisen jumalallisen luontonsa puolesta. Nestorioksen kanta merkitsi kuitenkin Kristuksen persoonan jakamista ja sen kieltämistä, että Kristuksen jumalallinen ja inhimillinen luonto muodostaisivat yhden, jakamattoman persoonan. Tällaisen estäminen oli Efeson 1. konsiilin suuri

ja oikeastaan ainoa pysyvä merkitys.

LASTEN ÄITI JA NEITSYT

Miksi me sitten luterilaisina kutsuisimme monen lapsen äitiä neitsyeksi? Jopa tunnustuksellisena teologina suuri luterilainen oppinut Hermann Sasse (+1976) on murahdellen arvostellut Lutherin, Tunnustuskirjojen ja luterilaisen puhdasoppisuuden oppia Marian ainaisesta neitsyydestä. Eräs huomattava suomalainen piispa luki sen uskonpuhdistajan munkkimenneisyyden tiliin.

Oma rivo, riettaan viihteen täyttämä aikamme on totutettu pois sydämen ja tekojen puhtaudesta sekä ihmisten kaikinpuolisesta koskemattomuudesta. Marian puhtaudesta ja koskemattomuudesta puhuminen on sille aivan käsittämätöntä. Tällä puhtaudella ja koskemattomuudella ei tarkoiteta sitä, että Maria olisi siinnyt ja syntynyt vailla perisyntiä. Luojan ja luodun raja säilyy Marian kohdalla.

Rooman kirkon dogmi Jeesuksen äidin saastattomasta sikiämisestä (*immaculata*) ja vapaus perisyntistä samoin kuin hänen taivaaseen korottamisensa, ovat romantisoivaa, apokryfistä spekulatiota ja unennäköä. Jumala ei sellaista ole meille ilmoittanut eikä sellaista myöskään tarvitse. Perisyntin alaisena Maria ei Jumalan äitinäkään voi olla Kristuksen ”kanssaluonastaja” (*conedemptrix*), johon suuntaan edesmennyt paavi Johannes Paavali II (1920–2005) paimensi Rooman kirkon opinkehitystä.

IKUISESTI NEITSYT HER- RAN PYHITTÄMÄNÄ

Semper virgo-oppi on nähtävä toisella tavalla. Maria on ainutlaatuinen naisten ja vaimojen joukossa Kristuksen äitinä, Jumalansynttäjänä. Maria on Jesajan kirjan Immanuelin äiti. Hän tuli tytär Siioniksi. Hän oli Ilmestyskirjan auringolla vaatetettu vaimo.

Tällaiseen monet esittävät kiivaan vastalauseen: Tytär Siion ja aurinkovaimo ovat vertauskuvia, symboleita. Siihen luterilaisen on helppo vastata: Symboli ei voi olla raskaana eikä synnyttää elävää poikalasta, kuten teki Pyhä Äiti, siunattu vaimojen joukossa, autuaaksi ylistetty maailman loppuun asti.

On totta, että tietyt Jumalan ilmoituksesta syntyneet ajatukset ja perinteet elävät Raamatun teksteissä vuosisadasta toiseen. Samalla kuitenkin on kyse enemmästä: Marian elämässä ajatusten ja perinteiden tallettamat Jumalan lupaukset olivat lihassa totisinta totta, kun täyty-myksen aika oli tullut.

Silloin seitsemän ja puoli vuosisataa aikaisemmin kuningas Aahaan aikana ennustettu Immanuel hengitti kapaloissa ja imi äitinsä rintaa. Ajatukset ja sanat eivät joutuneet lähtemään henkensä edestä pakoon suuren, tulipunaisen lohikäärmeen vihaa, joka uhkasi Herodes Suuren (73/74–4 e.Kr.) taholta, vaan pyhä perhe lähti Egyptiin maanpakoon. Maria ei kuitenkaan nousut pyhitetyn inhimillisyytensä yläpuolelle. Jeesus joutui ojentamaan häntä, kun inhimillinen äidinrakkaus rikkoi Jumaluuden majesteetin oman etiketin

(Matt. 12:46–50) aikana, jolloin hänen veljensä-kään eivät vielä uskoneet häneen.

MINUN VELJENI ÄITI

Kun me Jeesuksen kautta lähestymme hänen äitiänsä, emme lähesty Joosefin rouvaa, jota me Jumalan sanasta emme juurikaan tunne, vaan me lähestymme Jeesuksen Kristuksen, Jumalan Pojan, maailman Vapahtajan äitiä, joka tuli raskaaksi Pyhästä Hengestä ja kantoi tähän maailmaan Jeesuksen ilman miehen vaikutusta, jotta perisyntin periytymisen ketju katkeaisi. Yksi, pyhä, yhteinen ja apostolinen kristikunta tuntee siis ainoastaan Neitsyt Marian. Siksi Marian, tytär Siionin ja Immanuelin äidin, kunianimeä neitsyenä ei oteta häneltä pois.

On paikallaan esittää kysymys ihmisille, jotka haluavat osoittaa raamatullisuutensa halveksimalla Neitsyt Marian erityisasemaa vaimojen joukossa:

Maria, josta noin puhut, on minun veljeni äiti. Kuka sinä sitten olet? Totisesti, minun veljeni äiti hän on. Niille taas, jotka spekulatioin rakentavat Marialle kulttia, jota Raamatussa ei ole, on sanottava raitistavat sanat: Hän oli suuresti armoitettu maan syntisen sukukunnan vilpittömänä tyttärenä. Minä en kuitenkaan ole syntynyt hänestä, niin täysi veli tai sisar kuin olenkin, vaan minä olen syntynyt uudesti ylhäältä itse Jumalasta pyhässä kasteessa hengellisen äitini kristillisen kirkon helmassa. Äiti ei liitä Poikaansa, vaan Jumalan Poika liittää minut äitiinsä ja kaikkiin lukemattomiin pyhiin, armoitettuihin, joiden joukossa hän on kaikkien sukupolvien autuaaksi ylistämä. Ketä he ylistävät autuaaksi? Pyhää Neitsyttä, joka synnytti Kristuksen ja Jaakobin ja Joosefin ja Juudan ja Simonin ja pysyi neitsyenä Jumalan ja koko pyhän kristikunnan edessä.

Me polvistumme
tervehtien päätyvässä yössä tummaa valtiatarta,
palvoen viipyvässä pimeässä poikalasta, Jumalaa.
Siunattu, autuas sinä armoitettu, pyhä neitsyt!
Palvottu, ylistetty hän, jota kannat rinnoillasi!
Hän, kaikkeuden Herra lepää tässä hämärässä,
ahtaudessa,
hän, joka hallitsee taivaan, maan.
Me itemme hänen edessään kasvoillamme koko
kurjuutemme,
pyyhimme nokiset silmät peittoihin, kapaloihin
ja riemuitsemme, että saimme hänet,
löysimme hänet
kuninkaan.

Hän on päivänkoitto, joka nyt nukkuu sysipimeässä.
Neitsyen sylissä kapaloituna hän täyttää kaiken.
Me kurjat suojelemme häntä, joka on sankarimme,
Daavidimme tämän peljättävän laakson julmaa Goljatia
vastaan.

(Katkelma Anssi Simojoen runosta
Matka jouluyöhön, Yölintu 1988)

”Yhdessä enkelten ja kaikkien pyhien kanssa” -sarjassa käsitellään
luterilaisen messun liturgiaa kohta kohdalta

SINUN PUOLESTASI ANNETTU JA VUODATETTU – SYNTIESI ANTEEKSIANTAMISEKSI

≡ HANNU MIKKONEN

Kristuksen Kirkon jumalanpalvelus seisoo kahden jalan varassa. Nämä jalat ovat Jumalan Sanan saarna ja Pyhän ehtoollisen sakramentti. Olemme siis aivan uskomme ytimessä, kun tarkastelemme ehtoollisen nauttimista.

Emme puhu niinkään ehtoollisen teologiasta tai sisällöstä, vaan Vähän katekismuksen opastamana sanomme lyhyesti: *Se on leipään ja viiniin sisältyvä Herramme Jeesuksen Kristuksen todellinen ruumis ja veri. Hän on sen itse asettanut meidän, kristittyjen, syötäväksi ja juotavaksi.* Tässä kirjoituksessa kyse on nimenomaan ehtoollisen syömisestä ja juomisesta.

SYÖMINEN JA JUOMINEN

Kun puhumme syömisestä ja juomisesta, puhumme elämäämme ylläpitävästä toiminnasta, ihmisen ravitsemisesta. Voimme vain ihmetellä sitä Pyhän Kolminaisuuden viisautta, että Hän on asettanut Jumalan Pojan meille vastaanotettavaksi juuri syömällä ja juomalla; eikö tämä ole aivan ihmeellistä armoa ja laupeutta?

Jumala ei ole meistä kaukana, vaikkei Hän mahdu edes taivasten taivaisiin. Hän antaa meille itsensä käytännössä jokaisen ihmisen perustoiminnon kautta. Hän ei odota meiltä tässä älyä, ymmärrystä tai uskon-

nollista kykenevääisyyttä, vaan antaa itsensä ihmiselle.

Hän ei odota meiltä muuttamista enkeliksi tai jumalaolennoksi. ”Ottakaa... syökää... juokaa”, Hän sanoo opetuslapsilleen. Tämä on mahdollista siksi, että Jumala itse syntyi ihmiseksi, meidän kaltaiseksemme. Näin joulun alla, sen juhlan jossa me suomalaiset keskitymme lähinnä syömiseen ja juomiseen, onkin paikallaan ajatella sitä syömistä ja juomista joka tuo meille oikean joulun.

JOULUN RUUMIS JA VERI

Ehtoollinen, Herran ruumiin ja veren nauttiminen yhdistetään yleensä varsinkin pääsiäisaikaan; onhan jokainen sunnuntai Herran ylösnousemisen päivä. Mutta muistammeko, että myös joulu, Herran lihaan syntymisen juhla on läsnä jokaisessa messussa, erityisesti ehtoollista nauttiessamme? Mikäli Herramme ei olisi syntynyt ihmiseksi, tullut ruumiiksi ja vereksi, me emme nauttisi Hänen todellista rumiistaan ja vertaan alttarin sakramentissa.

Onkin aivan paikallaan Herran ruumiin ja veren nautittuun rukoilla. ”Sana tuli lihaksi ja asui meidän keskellämme...” (Joh. 1:14). Niinkuin Sana tuli lihaksi ja syntyi Jeesus, tosi Jumala ja tosi ihminen, niin myös sakramentissa Sana yhdistyy näkyvään aineeseen ja syntyy

sakramentti, kuten kirkkoisä Augustinus opetti.

Sama Kristus, joka syntyi Betlehemin seimeen, ihmisen ruumiiseen ja vereen, antaa meille ristiinnaulitun ja ylösnousseen ruumiinsa ja verensä nautittavaksi. Tämä on suuri ihme, mysteeri ja salaisuus. Järkemme ei tähän taivu, vaan usko ottaa vastaan joulun Herran ruumiin ja veren syntien anteeksiantamiseksi.

Suuri luterilainen opettaja Johann Gerhard sanoo kirjassaan Uskon pyhä salaisuus seuraavasti: *Yön synkeydessä syntyi hän, joka oli tosi valo, joka valaisee maailman synkeyden. Seimeen lasketaan hän, joka on meidän sielumme tosi ravinto. Hän syntyy härän ja aasin seuraan johtaakseen entiseen arvoonsa ihmiset, jotka synnin tähden olivat tulleet elukoiden kaltaisiksi. Hän syntyi Beetlehemissä, mikä merkitsee ”leipähuonetta”, hän joka mukanaan toi runsaan Jumalan siunauksen ravinnon.* (SLEY-kirjat 1995. Suom. H. Koskeniemi).

Halutessamme käydä todelliseen, taivaallisen ihanaan joulupöytään, me menemme syömään Herramme ruumiin ja veren. Hän on kristityn todellinen ruoka ja juoma niin jouluna kuin kaikkina elämämme päivinä.

ENTÄ JOS JOKU JÄÄ POIS SEURAKUNNASTA?

✍ JANNE KOSKELA

Lähetysshiipakunnan seurakunnissa on nyt alun toistakymmentä vuotta harjoitettu yhteisöllistä seurakuntaelämää. Yhtenä tavoitteena on ollut, että armonvälineiden äärelle kokoontuva seurakunta tulisi siksi mitä on - yhdeksi ruumiiksi Kristuksessa. Mitä paremmin tässä onnistutaan, sitä enemmän kirpaisee, jos yksi tai useampi ruumiinjäsen repeytyy syystä tai toisesta irti seurakuntayhteydestä. Mitä jos näin pääsee käymään?

Monille lähetysshiipakunnan seurakuntien jäsenille ajatus kotiseurakunnasta on avautunut aivan uudella tavalla jumalanpalvelusyhteisössä. Uskonveljet ja -sisaret kirkonpenkissä ja kirkkokahveilla tulevat tutuiksi ja rakkaiksi, samoin pastori, joka pyhästä toiseen palvelee seurakuntaa.

Suhteellisen pienessä joukossa myös jokainen jossakin tehtävässä palveleva on tärkeä osa toimivaa kokonaisuutta, joka rakentuu elävistä kivistä. Mutta olipa koettu yhteys miten ihanaa tahansa, ja tuntuipa seurakunta vastaavan tarpeisiin miten hyvin tahansa, jossain vaiheessa tapahtuu väistämätön. Joku jää pois seurakunnasta.

MIKSI JOKU JÄÄ POIS SEURAKUNNASTA?

Poisjäämisen syitä on monia. Joku pettyy pastoriin, joka ei pystykään vastaamaan seurakuntalaisensa kaikkiin kysymyksiin, odo-

tukseen ja tarpeisiin, tai sanoa tölväisee heikkona hetkenään jotakin loukkaavaa.

Toinen pettyy seurakuntaväen käytökseen, kun jää kirkkokahveilla toistuvasti yksin istumaan, eikä kukaan koskaan kutsu kylään. Kolmas toivoisi toisenlaista kasteopetusta, neljäs vähemmän liturgiaa ja enemmän kitaravirsiiä, viides vanhan virsikirjan veisuuta, kuudes tiukempaa ehtoolliskuria ja seitsemäs avoimempaa suhtautumista ekumeenisiin ehtoollisvieraisiin.

Joskus elämäntilanne vain muuttuu niin, että kirkossakäyminen jää. Tulee sairastumisia, työkiireitä, uupumisia tai avio-ongelmia. Joskus voi pitkäänkin tuntua, että messuun rauhautuminen ottaa enemmän kuin antaa ja kiusaus jäädä kotiin sunnuntaina kasvaa suureksi.

Poisjäämisen tapojakin voi olla moninaisia. Siinä missä yksi lähtee ovet paukuen ja raamit kaulassa, useimmat vain hiipuvat hiljaa ja poistuvat huomaamatta takavasemmalle ilman sen suurempaa draamaa. Jälkimmäisessä tapauksessa poisjäämisen syy voi jäädä hyvinkin epäselväksi toisille seurakuntalaisille.

Valitettavasti me suomalaiset olemme yleensä äärimmäisen ujoja tiedustelemaan toistemme (hengellisenkin) elämän tunteja. Emme halua häiritä emmekä tungetella. Usein emme myöskään tahdo ot-

taa riskiä, että joutuisimme kohtaamaan pettymyksiä ja negatiivisia tunteita. Siksi jätämme liian usein toisemme yksin. Poisjäänyt taas ihmettelee, eikö kukaan edes huomaa tyhjäksi jäänyttä paikkaa, kun ei kysellä eikä kaipailla.

LUPA TULLA JA MENNÄ

Kutsumme ihmisiä seurakunnan yhteyteen ja sitoutumaan. Oikea seurakunnallinen yhteys on kuitenkin pakotonta. On oltava vapaus osallistua ja olla osallistumatta. Tulla ja olla tulematta. Aito sitoutuminen voi tapahtua vain tästä vapaudesta käsin, kun on mahdollisuus myös jäädä pois ilman pelkoa hylkää-

misestä ja kaikkien välien katkaisemisesta.

Yhteisöllisen seurakuntaelämän opettelu on näiden kahden, vapauden ja sitoutumisen välisessä jännitteessä elämistä. Sitä, että ymmärrämme elävämme seurakuntayhteydessä vapaasta tahdostamme. Sitä, että annamme myös toisillemme luvan tulla ja mennä omasta vapaasta tahdostaan, emmekä kuitenkaan suhtaudu yhteenkään veljeen ja sisareen seurakunnassa välinpitämättömästi. Rakkauden vastakohta on välinpitämättömyys. Myös kristillisen veljesrakkauden.

MISSOURI-SYNODI

ESKO MURTO

Saksassa monet luterilaiseen tunnustukseen sitoutuneet tunsivat 1800-luvun alussa hengellisen elintilansa kaventuneen järkeisoppien, epäluterilaisen herätyskristillisyyden ja valtiovallan painostuksen välissä, ja osa lähti etsimään vapaampaa elämää Amerikan Yhdysvalloista.

Eräs 750 siirtolaisen joukko saapui vuonna 1839 aloittamaan uuden elämän Missourin osavaltion eteläosissa. Tämä ryhmä ei kuitenkaan ollut ainoaa laatuaan. Hieman pohjoisempaan ja idempään Illinoisissa, Indianassa, Michiganissa ja Ohiossa oli syntynyt pieniä luterilaisia seurakuntia, joiden hengellistä hyvinvointia usein hoitivat satulaan kotinsa tehneet kiertävät saarnamiehet. Tavallisesti varsin hierarkkisista kirkkoista lähteneet siirtolaiset joutuivat – tai saivat! – jättää vanhat rakenteet taakseen saapuessaan Uuden maailman pioneeriolosuhteisiin.

Vähitellen järjestäytyminen kuitenkin alkoi päästä vauhtiin: rakennettiin kirkkoja, syntyi seurakuntia ja sittemmin seurakunnat alkoivat rakentaa yhteyksiä toisiinsa. Vuonna 1847 Chicagossa perustettiin seurakuntien yhteenliittymä, joka sai suuhun sopivan nimen ”Missourin, Ohion ja muiden osavaltioiden saksalainen evankelis-luterilainen synodi”. Perustamassa

olleet kaksitoista pastoria edustivat kaikkiaan neljäätoista seurakuntaa. Nykyisellään Missouri-synodi on 2,3 miljoonalla jäsenellään maan toiseksi suurin luterilainen kirkkokunta ja 11. suurin protestanttinen kirkko.

Mitä Missouri-synodi sitten on? Eurooppalaiset liberaaliteologit usein näkevät Missouriissa kiteytymän kaikesta, mikä amerikkalaisessa luterilaisuudessa voi mennä pieleen. Missourilaiset ovat konservatiivisia tunnustuksellisia, heillä on rahaa ja he tulevat lähetyskentille häiritsemään muiden työtä, heillä on käytössä kammottava ”suljetun ehtoollispöydän oppi” – ja niin edelleen. Monia ”korkeakirkkollisesti” suuntautuneita puolestaan hämmentää se seikka, ettei Missouri-synodilla ole laisinkaan piispoja vaan ”vain” toimikausille vaaleilla valitut presidentit.

Monilla tunnustuksellisilla luterilaisilla taas voi olla varsin ruusuinen kuva Missouri-synodin tilasta. Suomeksikin käännetty C. F. W. Waltherin teokset tai Franz Pieperin dogmatiikka luovat kuvan opillisesti järkähtämättömästä kirkosta, joka luo toivoa pienille ystävilleen maallistuvassa Euroopassa ja mittavilla resursseillaan antaa voita leivän päälle kaikille maailman köyhille luterilaisille.

Totuus on lopulta monenkirjava, eikä näin suurta kirkkoa voida kuvata vain yhdellä sanalla. Missouri-synodin rakenne on vahvasti paikallisseurakuntien itsemääräämisoikeutta vaaliva, mistä johtuen seurakuntien välillä voi olla paljonkin eroja.

Vahvuutena Missouriilla on sen hyvin selkeä opillinen sitoutuminen ja häpeilemätön luterilainen identiteetti. Todennäköisesti ainoana tämän kokoluokan kirkkona synodi on pystynyt pysäyttämään sen papistossa/koulutuskokouksissa 1970-luvulla syntyneen liberaaliteologisen kehityksen. Toisaalta Missouriilla on omat ongelmansakin. Väestörakenteen muutokset ja muuttoliike maalta kaupunkeihin tuntuu kirkossa, jonka vahvimmat tu-

kialueet ovat olleet perinteisiä keskikilannen maanviljelysseutuja. Suuri paikallinen itsenäisyys altistaa myös jännitteille, kun seurakunnat saattavat kulkea varsin eri tietä esim. liturgisissa ratkaisuisa. Yliseurakunnallisen kaitsennan puuttuminen muodostuu ongelmaksi pappien ja seurakuntien riitatilanteissa.

Kaikenkaikkiaan Missouri-synodi on kuitenkin jo olemassaolollaan rohkaiseva osoitus siitä, että luterilainen tunnustuksellisuus ja sen varaan rakentuva seurakuntaelämä ei automaattisesti ole tuomittu pienten marginaaliryhmien touhuksi. Synodin teologit tuottavat vahvaa materiaalia koko kansainvälisen luterilaisen yhteisön käyttöön, ja lähetystyössä ja kansainvälisessä diakoniassa kirkko toimii aktiivisesti ympäri maailmaa. Suomen evankelis-luterilaisen lähetyshiippakunnan teologeilla on henkilökohtaisia yhteyksiä uskonveljiin Amerikassa ja toivon mukaan tulevaisuudessa näiden henkilötason yhteyksien rinnalle voidaan rakentaa virallisempaa yhteydenpitoa.

Faktoja:

- Jäseniä 2 300 000. Toimintaa koko Yhdysvaltain alueella, jonkin verran myös Kanadassa. Suurin osa jäsenistöstä on keskittynyt Keskilännen pohjoisosiin (mm. Nebraska, Wisconsin, Etelä-Dakota, Minnesota ja Iowa.)
- 6158 seurakuntaa jotka ovat järjestäytyneet 35 alueeksi (district), kunkin alueen yhteisiä asioita hoitaa alueen seurakuntien valitsema presidentti.
- Pastoreita n. 6000; pappeinkoulutus tapahtuu pääosin kahdessa synodin yhteydessä toimivassa pappisseminaarissa Fort Waynessa (Indiana) ja St. Louisissa (Missouri).
- Synodilla on 35 sisarkirkkoa ympäri maailmaa. Se käyttää vuosittain n. 13,5 miljoonaa dollaria Yhdysvaltain ulkopuoliseen lähetystyöhön (ja n. 10 milj. kotimaan tavoittavaan työhön). Missouri-synodin lähetystyötä tehdään kaikilla mantereilla, vahvimpia painopistealueita ovat Kauko-Itä ja Euraasia.

VALTAKUNTA ETSII TAISTELIJOITA - PAAVALI TARSOLAINEN

MAILIS JANATUINEN (PERUSSANOMA OY 2013)

≡ EERO PIHLAVA

Kyky osoittaa empatiaa toiselle ihmiselle on arvokas taito. Se on myös vankkumaton lähtökohta hyville ihmissuhteille. Kuulemani mukaan näytelmäleikit ja teatteri kehittävät empatiakykyä.

Lukukokemustakin voi kutsua teatteriksi. Lukutaito perustuu pitkälti kykyyn asettua luettavan teoksen henkilöiden asemaan. Jos et lukijana pysty eläytymään kirjan henkilöiden maailmaan, tuomitset kirjan todennäköisesti huonoksi. Hyvä kertomus taas rakentuu asioiden tai henkilöiden ympärille, joiden asemaan osaat asettua.

Perussanomasta kustantama kirjasarja *Valtakunta etsii taistelijoita* perustuu Raamatun rakastettuihin henkilöhahmoihin ja Mailis Janatuisen heistä kirjoittamiin elämäkerrallisiin kirjoihin. Kirjasarja erottuu tarinallisen lähtökohtansa vuoksi edukseen muiden selitysteosten joukosta, joissa arvioidaan väitelauseita sen sijaan, että eläydyttäisiin ta-

rinaan. Janatuisen kirjat antavat mahdollisuuden eläytyä ja oppia samaistumisen kautta. Sarjan ensimmäiset osat käsittelivät Daavidin ja Elia Tisbeläisen elämää.

Kirjasarjan uusin ja järjestyksessä kolmas teos käsittelee tarsolaisen Paavalin elämää. Janatuinen on kokeneena lähetystyöntekijänä kuin omalla maallaan pakanoiden apostolin elämää kerrattaessa. Janatuinen kirjoittaa kansantajuisesti, välttämättä lukemista raskauttavia useita raamattuviitteitä tai maallikolle tuntemattomia teologisia käsitteitä. Paavalin henkilökuva piiryy esille kauniisti aina lapsuuden kodista kuolemaan saakka.

Elämäkerrallisen kertomuksen ohessa lukijalle välittyy myös runsas määrä raamattutietoa. Janatuinen nostaa esiin yksityiskohtia Raamatusta, jotka jäävät helposti muuten huomaamatta. Hän myös hahmottelee ikäänkuin oheistuotteena Paavalin kirjeiden kirjoittamisajankohtia ja niiden liittymistä apostolien tekojen aikajärjestykseen.

Janatuisen kirjan yksi vahvuus on sen hartaudentien ote. Kirjailija soveltaa Paavalin elämäntapahtumia aikaamme ja kertoo siitä mikä häntä on puhutellut apostolin elämässä. Ensimmäisen kirkolliskokouksen äärellä (Ap.t. 15) kirjailija muistuttaa, että uskon yhteys lähettäjien ja lähetin välillä on tärkeää. Paavalin lähetysmatkojen vastoin käymisiä kerrattaessa

lähetti kyselee, missä ovat tämän ajan rohkeat ja sanalle kuuliaisat lähetit. Kiivan Sauluksen elämän äärellä Janatuinen muistuttaa ihmiselämään kuuluvasta vanhasta aadamista. Perisyntioppia ja sen seurauksia ei saa unohtaa.

Paavali ei myöskään kaunistellut elämäänsä kertoessaan siitä seurakunnalle, ”Miksi meidän myöhempien aikojen lähetien siis pitäisi tehdä niin?”

Risuja, ruusuja ja ruoskaniskuja on kirjan neljännen luvun otsikko. Ruusuja kirjailijalle. Ruoskaniskuille ei, mutta muutama risu kuuluu kai arvosteluun jos toiseenkin. Hyvään tarinaan kuuluu usein vaikeiden ongelmien nopeahko ohittaminen ja lähteiden suureellinen tulkinta. Apostolien tekojen ja Paavalin kirjeiden aikataulun harmonisointi tapahtuu kirjassa helposti, paikoin liiankin helposti. Tämän kirjailijan myös toteaa mainitsemalla vuosilukujen likiarvoisuudesta.

Samalla hengenvetolä tahdon kuitenkin antaa

myös ruusuja alaviitteistä, joissa ylipäättään aikatauluista ja niihin liittyvistä kysymyksistä keskustellaan. Toisen risun annan muutamasta suureellisesta tulkinnasta. Esimerkkinä kelvatkoon Stefanoksen kivityksen yhteydessä luotu mielikuva kahden tai kolmen tunnin kivien viskelestä. Tämä tuskin vastasi juutalaisten julkista tapaa Rooman vallan aikana.

Janatuinen toteaa kirjan alkulehdillä: *Tämän kirjan kirjoittaja ei ole tavannut yhtään kristittyä, jonka Raamatun lempihenkilö olisi ollut Paavali Tarsolainen.* Leikkisästi voisi kysyä onko kirjoittaja tavannut yhtään luterilaisia kristittyjä? Ehkä tahdikkaampaa on kysyä ovatko luterilaiset hyljänneet Paavalin testamentin, kirjoitukset ja kirkkaan evankeliumin? Kirja on ajankohtainen. Ilosanomapiirin äiti ja pidetty Raamatun opettaja on kirjoittanut valtakuntaa etsii taistelijoita - sarjan jatkoksi erinomaisen kirjan. Suosittelen.

Ekumenik och nattvardsgemenskap

SEBASTIAN GRÜNBAUM

Denna artikel är en fortsättning på artikeln om ekumenik i förra numret av Helgedomens Lampa (nr. 5/2013).

NATTVARDEN SOM ETT SYN-LIGT TECKEN PÅ ENHET

Paulus skriver till församlingen i Korinth: *Välsignelsens bågare som vi välsignar, är den inte gemenskap med Kristi blod? Brödet som vi bryter, är det inte gemenskap med Kristi kropp? Eftersom det är ett bröd, är vi som är många en kropp, ty alla får vi vår del av detta enda bröd.* (1 Kor. 10:16-17) Från Paulus undervisning måste man lyfta fram två klara saker.

För det första att innebär nattvarden gemenskap med Kristus själv. Att ta del av nattvarden handlar om att bli delaktig i de himmelska skatterna som Kristi Kyrka har fått som uppgift att förvalta här på jorden. För det andra innebär nattvarden gemenskap med alla andra som besöker samma nattvardsbord som vi.

Gemenskapen med dem

som besöker nattvarden tillsammans med oss innebär att vi accepterar och delar hela deras övertygelse. I detta sammanhang är det viktigt att betona att tron inte bara är en känsla om Guds närvaro eller tillit, utan också en objektiv övertygelse som går att bedöma (mera om detta finns i Helgedomen lampa nr. 4/1013).

Nattvarden är aldrig en privatpersons rättighet, utan församlingens måltid. Församlingen är den som skall bevaras ren, fläckfri och helig. Av samma orsak är det helt enkelt fel att gästa två olika samfunds nattvardsbord sida vid sida.

Man kan inte bekänna samma tro som två olika samfund bekänner. Om någon skulle oberoende av detta handla så här så förnekar han sin egen bekännelse eller saknar en bekännelse helt och hållet.

OM MISSIONSSTIFTETS NATTVARDBORD

På bakpärmen av Missionsstiftets gudstjänstblad står

följande ord om nattvarden: *På detta altare delas nattvard ut åt alla som behöver förlåtelse, som är: döpta i Fadern, Sonen och Den Helige Andes namn. Vill i liv och lära följa bibeln och de lutherska bekännelseskriterierna. Ångrar sina synder. Tror dessa ord "för er utgiven och utgjutet till syndernas förlåtelse."*

Dessa satser kan kallas för krav, men rättare sagt är de kännetecknen. Satserna fungerar nämligen som vägmarken för dem som funderar på om de har nattvardsgemenskap med Missionsstiftet. Om man med gott samvete kan säga "ja och amen" till dessa satser är man välkommen till nattvardsbordet.

Frågan om betydelsen av de lutherska bekännelseskriterierna i förhållande till nattvarden är kanske den mest aktuella i nuläget. Det är viktigt att märka att kunskapen i bekännelseskriterierna inte är en förutsättning för nattvards-

gemenskap: man behöver inte ha "alla tio rätt" för att komma med. Samtidigt är det viktigt att ha viljan att lära sig och växa i tron och kännedomen om vår Herre och Frälsare Jesus Kristus.

Den allmänna linjen är att medlemmarna eller besökarna i en viss församling inom Missionsstiftet kan gå till nattvarden i andra sammanhang, om de själva be-

dömer att ifrågavarande gemenskaps nattvardsfirande uppfyller samma kriterier som Missionsstiftet har för sin nattvardsgemenskap.

VÄLSIGNELSEN AV RÄTT EKUMENIK

Ett rätt ekumeniskt arbete är till stor välsignelse. Det kan konstateras att ett rätt slags ekumeniskt arbete, på samma sätt som rätt slags förvaltande av nattvarden, både skapar och uppenbarar enhet. Mera specifikt kunde man säga att ett rätt slags nattvardsfirande och ekumeniskt arbete är viktigt på grund av följande orsaker: För det första bevaras det frälsande evangeliet rent och heligt bland oss.

För det andra ger en rätt ekumenik en ökad insikt i Guds ord. För det tredje visar den på det konstanta behovet att studera Guds ord ännu mera, och be så att det nuvarande stora sår inom kristenheten kan läkas. För det fjärde påminner den de kristna inom andra samfund om behovet att pröva andarna. Om man nämligen nekar någon nattvarden är detta en påminnelse om att också han skall pröva sin egen tro.

För det femte och sista visar en rätt ekumenik alla kristna att de gudomliga tingen (bibelordet och sakramenten) som vi fått att förvalta inte är några lekaker som man kan göra vad man vill med, utan Guds dyrbaraste gåvor som vi bör värda och ta hand om på ett rätt sätt.

INKARNATION

SEBASTIAN GRÜNBAUM

Denna artikel är den tredje i artikelserien som behandlar centrala kristna ord.

Ordet *inkarnation* syftar i det kristna språkbruket framför allt på julens budskap. Johannes skriver om detta i sitt evangeliums första kapitel: *Och Ordet blev kött och bodde bland oss,* och vi såg hans härlighet, en härlighet som den Enfödde har av Fadern, och han var full av nåd och sanning* (Joh. 1:14). Det som Johannes talar om hade Gud förberett redan innan tidernas början, nämligen att hans Son, född av Fadern i evighet, skulle bli människa.

Texten kunde också översättas: ”Och Ordet blev kött och slog upp sitt tält bland oss”. I den här översättningen avslöjas en mycket viktig detalj som uppenbarar Johannes tankevärld. Tältet som Johannes talar om är uppenbarelsetältet. Det var platsen där Gud mötte sitt folk, alltså platsen för han närvaro i världen.

Om man ville gå till Gud under Gamla testamentets tid stod han att finna vid förbundsarken som bevarades först i uppenbarelsetältet och sedan i templet. Templet var också platsen där Gud gav försoning åt sitt folk.

Nu försöker Johannes säga att på samma sätt som Gud var närvarande i templet så finner vi honom i Kristus. Därför säger också Jesus själv: ”Den som har sett mig har sett Fadern” (Joh. 14:9).

Detta är ett under som den mänskliga uppfattningsförmågan inte kan förstå. Gudomens andra person – han som är sann Gud, han som är oskapad, han genom vilket allt är skapat, han genom vilket allt upprätthålls, han som är född i evigheten – ja, han blir människa. Han tar på sig den mänskliga naturen och förenar sig själv med den, och i sin kropp helgar han den mänskliga naturen.

HAN VAR FULL AV NÅD OCH SANNING

Jesus blev människa för att rädda oss. När Jesus blev människa gjorde han det för att han kunde ta på sig all vår synd, all vår skam, alla våra överträdelser, all vår sjukdom, all vår död och hela det straffet som vi med rätta förtjänar. Därför kan också evangelisten skriva med ett jubel i rösten: ”och han var full av nåd och sanning”.

Han kom inte hit på jorden för att döma, inte heller för att förstöra, eller för att uppvisa Guds helighet, utan för att frälsa oss syndare. Detta var och är hans uppgift ännu idag. Paulus skriver om samma händelse i Galaterbrevets fjärde kapitel: *Men när tiden var fullbordad sände Gud sin Son, född av kvinna och ställd under lagen, för att han skulle friköpa dem som stod under lagen, så att vi skulle få söners rätt* (Gal. 4:4-5).

Inkarnationen är det som kristendomen står och faller på. Den är grunden till vår förlossning: utan den skulle vi ännu också vara bundna i våra synder och vår tro skulle vara förgäves. Nu har det dock blivit verklighet: Ordet blev kött, bodde bland oss, uppfyllde lagens krav, led Guds vrede, dog och uppstod på tredje dagen, så att vi som är syndare kan gå fria.

INKARNATION OCH GUDSTJÄNST

Än idag verkar Gud på samma sätt som för 2000 år sedan. Ordet blir kött mitt ibland oss. Kristi ord (Bibelordet) tar konkret form när det förkunnas och när sakramenten förvaltas i gudstjänsten. Det tar en hörbar form i prästen tal och blir synligt i nattvardens bröd och vin, som är Kristi sanna kropp och blod.

Kristus är närvarande i sitt ord och kommer till oss i hela sin person, som sann Gud och sann människa. Detta är också grunden för att vi kan vara så säkra på att vi verkligen har syndernas förlåtelse, frälsning, barnskap och ett evigt liv.

Kristus är närvarande både som Gud och som människa. Vi vet att han känner vår svaghet och vår bräcklighet, men trots det har han försonat oss med Gud. Han är nära för att förlåta, inte för att döma oss. Hebreerbrevets författare förmanar oss med följande ord: *Vi har inte en överstepräst som ej kan ha medlidande med våra svagheter, utan en som blev frestad i allt liksom vi, men utan synd. Låt oss därför frimodigt gå fram till nådens tron för att få barmhärtighet och finna nåd till hjälp i rätt tid* (Hebr. 4:15-16).

Läksi tyttö suureen maailmaan suurin toivein. Tukholmaan lensi, vaikka pelkäsi lentämistä, säästyen ruotsinlaivan siiderinimeliltä kokolattiamattokäytäviltä. Löysi tiensä toisenlaisille käytäville, samanlaisille kuin kotimaassa. Teollisuuslampuin valaistuille, asemakaavoitetuille käytäville, joiden välissä harmaat avokonttorin seinät kohosivat kuin Stadshusetin tre kronor. *Ora et labora*. Oli joulukuun tai ei. Tytön oli ansaittava paikkansa ja kinkkinsä juhlapöytään. Suunnitelmia oli tehtävä, lentokoneella lennettävä, ajateltava laajemmin ja kirjoitettava ylös parannusehdotuksia. *Non scholae sed vitae discimus*. Latinankielisillä viisauksilla oli nyt käyttöä. Ja Sanalla: ”Ole rohkea, älä pelkää.” Piti tuoda tuomisina, joululahjana Suomeen pohjoismaalaisen suuryrityksen yksikkö. Mukaan tarttui lähinnä ruotsalaisia vaahtokarkkeja ja vaatteisiin H&M:läisen angorakaulahuivin karvat.

Tähdin ja kultakoristein vyötetyt kaupat joulun alla eivät eroa kotimaan vastaavista. Tyttö kääntyy Hötorgetilta Drottningsgatanille ja sukeltaa massaan, joka täyttää sisäistä tyhjyyttään vinguttamalla korttejaan. Kun sydän on saanut kyllän shoppailusta, tyttö löytää tiensä Drottningsgatanin ihmisvilinästä isoon auditorioon. Rummut pärisevät tilaisuuden alkua. ”Jos kuka on hyvillä mielin, hän ylistäköön, jos kenellä on hartiakipuja, hän ylistäköön” kuuluu saarna kaiuttimista. ”Jos kenellä ei vielä ole kaupungin mageinta gimmaa tai cooleinta poikaa, hän rukoilkoon itselleen sitä ja Herra on antava sen hänelle. Jos kenellä on

masennusta, hän ylistäköön ennen muuta!” Saarnan jälkeen ryhdytään sanoista tekoihin, kuten kuuluu.

Tyttö kuulee penkistään toisten puhuvan kielillä ja toisten huutavan seisaaltaan. Joku ylistää kädet ylhäällä, polvet maassa, niin kuin vanha Jaakob, Herran veli. Tyttö istuu tuolissaan kuin halvattu. Hän ei kykene nousemaan, mikään hänessä ei tunnu antavan periksi. Tunnelma on silti humalluttava. Nainen vieressä lau-

ne ihmiset transsissa siellä kokouksessa. Kuin luoda nahkansa uudesti. (Teinityttö: ”Vastaa, voidaanko vaihtaa persoonallisuuksia?!”) Kuin herätä pimeästä huoneesta ja nähdä verhojen välistä paistava aurinko. Mutta ei, nahkea todellisuus takaraivossaan tyttö toistaa: ”Se ei ole mahdollista!” Ääneen vai vain itselleen, ei sillä väliä nyt, sillä tyttö lähtee jatkamaan matkaansa. Minne? Ei hän tiedä. Hän tietää vain, että teinityttö jää huutamaan

”Voidaanko vaihtaa persoonallisuuksia? Ole kiltti ja vaihda persoonallisuuksia kanssani!”

laa ”a-la-la-la-laa”, lopettaa hetkeksi ja kysyy haluaisiko tyttö, että hänen puolestaan rukoiltaisiin. ”Ei juuri nyt”, tyttö huomaa sanovansa. Tilaisuuden jälkeen paljastuu, että nainenkin on suomalainen. Haluaisiko tyttö lähteä kahville? Tyttö ei kävele kahta virstaa, vaan sanoo, että hänellä on jo seura.

Tyttö kävelee pois tilaisuudesta. Hän yrittää unohtaa osattomuutensa, mutta tapahtuu jotain, jota hän ei voi unohtaa. Teini-ikäinen tyttö pysäyttää hänet yhtäkkiä kadulla lasia katseessaan ja alkaa anoa englanniksi: ”Voidaanko vaihtaa persoonallisuuksia? Ole kiltti ja vaihda persoonallisuuksia kanssani!” Tyttö ei ihmettele, vaan vastaa rauhallisesti: ”Ei ole mahdollista vaihtaa persoonallisuuksia.” Mutta ei tiedä teinityttö, minkälaiseen haavaan veitsensä kysymyksellään iskee. Tyttö on jo pitkään toivonut sen olevan mahdollista. Persoonallisuuksien vaihtokauppa. Kiihottava ajatus. Kuin

hän peräänsä niin kuin teinityttö vain voi: ”Mitä olen tehnyt sinulle?! Kerro, mitä pahaa olen ikinä tehnyt sinulle?!”

Seuraavana sunnuntaina tyttö kulkee taas toisenlaisen kirkkomatkan Hötorgetilta Aspuddeniin maanlaisella. Sen kiskot eivät kolise kuin isot reikikellot, vaan ovat pehmeän hiljaiset. ”TågmotNorsborg, dörrarnastängs”, kuljettaja ilmoittaa lähes käsittämättömästi. Vanhaan kirkkoon paistaa keskipäivän aurinko, jonka valokiihlassa suitsukkeiden savut leikkivät kuin pienet tonttuset. ”Joulukuun on joka sunnuntai”, tyttö saa kiinni taas yhdestä viisaudesta, mutta antaa sen mennä. Kun Kristuksen veri koskettaa huulia, on kaikki siinä. Teinitytön lasittunut katse, naisen kysymys auditoriossa, polvillaan rukoileva Jaakob ja tuotantokoneiston rattaiden kitinä. ”Se ei ole mahdollista” tyttö huomaa vastaavansa teinitytölle mielessään – ”eikä edes tarpeen enää”.

Ja tämä on teille merkkinä: te löydätte lapsen kapaloituna ja seimessä makaamassa. Luuk. 2:12

Jouluna ihmisten sekavuuden ja kysymysten keskelle ilmestyy totuus. Taivaalta ei silloin kajahda enkelien torvisektion ääni, eikä Jumala kirjoita tähtien väliin tulikirjaimin. Sen sijaan taivas laskeutuu alas. Totuus itse, vastaus elämän mysteeriin tulee maailmaan ihmiskunnan katsottavaksi, kiitettäväksi ja kumarrettavaksi. Tämän totuuden äärellä me saamme elää ja sen turviin jäädä omien kysymystemmekin keskellä.

Joulujuhlan aikana saamme muistaa Beetlehemin paimenia, jotka palasivat kiittäen ja ylistäen Jumalaa löydettyään pienen lapsen oljilta. Saamme muistaa apostoli Pietaria, joka eli totuuden äärellä, mutta joka kuin kuvana meidän kaikkien heikkoudesta kompuroi. Hän tunnustaa, kieltää, innostuu ja pettyy, eikä pysty muuta sanomaan: "Herra, sinä tiedät kaikki, sinä tiedät, että olet minulle rakas." Saamme muistaa ristiinnaulittua rikollista, Jeesuksen vierustoveria, joka ennen surkean elämänsä surkeaa loppua lausuu: "Jeesus, muista minua, kun tulet valtakuntaasi," ja kuinka Jeesus lupasi hänelle paraatiin ihmeen.

Seimen luona saamme muistaa myös kahta masentunutta miestä tarpomassa, jotka täydellisen katastrofin koettuaan kulkivat Emmaukseen, mutta tunnettuaan Herran uudelleen palasivat sieltä sanoen: "eikö sydämemme ollut meissä palava, kun hän selitti meille, mitä Raamattu merkitsee". Saamme riemuita siitä, kuinka täällä on elänyt eräs, joka on tullut tänne vain pelastamaan meidät. Hän on laskeutunut ihmisten luo, jotka levottomana etsivät vastauksia ja turvaa. Ihmiselle, joka levottomana yrittää rakentaa kotiaan maailmaan löytämättä koskaan kodin turvallisuutta.

Tämän maailman elämä on aina ihmisen hapuilujen, epäilystensä ja valheensa murta-ma. Maailman elämä, jossa ihmistä hallitsee synty, kuolema ja kadotus. Sen todellisuuden keskelle on saapunut pelastaja. Eikä tämä Pelastaja tullut kutsumaan ja poimimaan vain muutamia, sellaisia, jotka olisivat parempia, olisivat itsessään jotenkin pelastuskelpoisia. Hän tuli pelastamaan koko maailman. Meitä ryöväreitä ja avionrikkioja, meitä masentuneita ja hapuilevia, meitä langenneita kieltäjiä kutsutaan seuraamaan paimenien tienviit-tä. Saamme kumartaa ihmeellistä merkkiä ja jättää syntimme seimen luokse.

Tämä salaisuus menee ohi monelta nojatuoliagnostikolta, joka asemissaan odottaa, että erilaisia totuuksia ladottaisiin hänen eteensä pöydälle katseltavaksi ja käänneltäväksi. Salaisuus menee ohi Pontius Pilatukselta, joka vain ohimennen tyytyy kysymään Jeesuk-selta, "mikä on totuus?" Salaisuus ei myöskään avaudu vain joillekin uskonsankareille, tosi kilvoittelijoille tai hengellisille virtuoosille. Se avautuu niille monille, jotka suostuvat kulkemaan ihmeellistä tietä, seuraamaan enkelten merkkiä ja polvistumaan pienen lapsen seimen luo. Jeesuksen seimen luona mekin monin tavoin vajavaiset ja puolivalmiit ihmi-set saamme polvistua ja omistaa suuren lupauksen: "Sinulla on pelastaja!"

Joel Kerosuo

PESSOT TAHTOVAT USKON ILMENEVÄN ARJEN KESKELLÄ

✍️ JUSSI HALONEN 📷 ELINA ÄÄRELÄ

Istahdan Pessojen sohvalle Helsingin Jätkäsaarella. Miika on 25-vuotias puuseppäopiskelija sekä gospelmuusikko reggaeta soittavassa Katajaisessa kansassa. Nora, 21, on tällä hetkellä kotona viiden kuukauden ikäisen Adan kanssa, joka juuri herää hyväntuulisena rattaissa parvekkeella.

NORA JA MIIKA, MITÄ KUULUU?

N: Paljon uusia asioita viime syksyyn verrattuna. Harjoittelen tällaista kotiäidin arkea. En olisi uskonut, että olen näin nuorena tässä tilanteessa!

M: Tulevaisuus on ollut mielessä, koulu päättyy keväällä. Mitä teki sin päättyötyöksi, mihin harjoitteluun? Hakisinko syksyllä vielä kouluun vai töihin? Kivaa, kun tulee uusia juttuja, vaikka tietysti se vähän jännittää.

Miikalla on monesti viikonlopuisin keikkamatkoja ympäri Suomea. Pessoja näkee kuitenkin paljon perheenä Markuksen seurakunnassa Helsingissä.

MITÄ KAIPAAT SEURAKUNTAYHTEYDELTA?

M: Sitä mitä se jo osittain onkin. Kaipaen uskovien yhteyttä ja tutustumista uusiin ihmisiin seurakunnassa. Se on ollut tärkeää, että kokee seurakunnan omakseen. Oma hengellinen harjauselämä on muuten niin satunnaista, niin sellaista säännöllisyyttä.

N: Kaipaen yhteisöllisyyttä. Itselle on ollut tärkeää, että voi kohdata eri elämäntilanteissa olevia. Esimerkiksi itseä vanhempia ja kokeneempia äitejä. Totta kai myös se hengellinen anti, saarnoja aina odottaa.

M: Viimeksi oli erityisen hienoa, kun Juhana puhui saarnassaan niin avoimesti omasta elämästään.

Miika on kasvanut helluntailaisessa kodissa ja seurakunnassa, Noran tausta on muslimikodissa. Miika sanoo kummankin taustan vaikuttavan edel-

leen, mutta luterilaisessa uskossa heistä on hienoa armon korostaminen.

MITEN USKO VOI NÄKYÄ ARJESSA?

M: Sitä olen miettinyt paljon viime aikoina. Omalta kohdalta toivoisin rohkeutta ja taitoa siihen, että osaisin keskustella uskosta ihmisten kanssa.

N: Tahtoisin, että usko voisi ilmetä luonnollisissa tilanteissa. Vaikka siinä, ettei peittele sitä, että me mennään kirkkoon sunnuntaisin. Ja uskaltaisi olla oma itsensä. Esimerkiksi töissä, kun työkaverit puhuu toisesta selän takana, niin osaisi olla siinä kristittyinä. Yhden kaverini kohdalla oli justiin ihmetelty, että mikset ikinä lähde mukaan pahan puhumiseen.

M: Kyllä se näkyy tuolla lailla monissa asioissa. Haluaisin, että osaisi ja uskaltaisi haastaa ihmisiä keskustelemaan. Musta olisi kiva, että uskova ei ole siinä yksin velvollinen perustelemaan. Yhtälailla toisellakin on syytä perustella, että miksi uskoo niin kuin uskoo. Ylipäätään, että olisi itse myös enemmän kiinnostunut siitä, mitä toinen ajattelee.

MISTÄ OLET INNOTUNUT JUURI NYT?

N: Sain tänään reseptin sikahyvään salaattiin ystävältä. Sellainen tacosalaatti pavuilla jauhelihan sijaan!

M: Oon yrittänyt löytää artisteja, jotka puhuu rehellisesti elämästä. Tietyt sekulaarit räppärit ovat mielenkiintoisia, koska he uskaltavat pohtia hengellisiä asioita. Vaikka samassa biisissä muuten ilmeneekin, että niiden arvot ei ole ihan kristillisiä, ne on kuitenkin rehellisiä. Ei monet pysty puhumaan hengellisistä asioista ollenkaan. Itse asiassa kaipaisin sen kaltaista avoimuutta gospeliinkin.

MISSÄ OLETTE 10 VUODEN KULUTTUA?

N: En ole miettinyt, on joutunut elämään nyt vaan päivä kerralla. Ehkä olen ehtinyt aloittaa opiskelut!

M: Huonekalujen muotoileminen kiinnostaa. Tai kukaties suutarinhommat. Toivon, että ainakin olen töissä silloin. Toivon että meillä on monta lasta!

N: Niin kuin kuulette, Ada on kymmenen vuoden päästä laulaja!